

השנויים במשנתנו, בלא מומא נמי מיפסיל.

ב- והוינן בה: **מאי איכא בין כהן הנפסל משום מומא, לכהן הנפסל משום שאינו שוה בזרעו של אהרן?**

ומשנינן: **איכא בינייהו, משום אחולי עבודה, האם עבודתו נפסלת.**

מומא, כהן בעל מום — מחיל עבודה. דכתיב: "מום בו — ולא יחלל".

אבל זה שאינו שוה בזרעו של אהרן, לא מחיל עבודה.

והוינן בה: **מאי איכא בין זה שנפסל משום שאינו שוה בזרעו של אהרן, ובין זה שנפסל משום מראית העין** [שהם מאוסים על רואיהם]? כגון: נשרו ריסי עיניו [להלן מג, ב] ושנטלו שיניו [להלן מד, א].

ומשנינן: **איכא בינייהו עשה.** דזה שאינו שוה בזרעו של אהרן, אם עבד, עובר בעשה. דהכי משמע מהכתוב, דרק השוה בזרעו של אהרן עובד, ומכלל, דמי שאינו שוה לא יעבוד. והוי לאו הבא מכלל עשה. והפסול משום מראית העין אינו עובר בעשה.

ומבארין השתא את המומין שנמנו במשנה: כילון, לפתן, מקבן, שקוט, וסקיפת.

כילון: דדמי רישיה לאכלא. שראשו דומה לכיסוי של חבית, שחד למעלה ורחב למטה.

לפתא: דדמי רישיה לגודגלידא דליפתא. שדומה ראשו לראש הלפת, שראשה רחב והולכת ומצרת כלפי מטה.

תנא: עוד מום אחר שלא נמנה במשנה: וצוארו עומד באמצע ראשו, שראשו כולט לאחוריו כלפניו.

מקבן: דדמי רישיה למקבן, [רש"י גרס למקבא] שראשו דומה לקרדום, שערפו עגול וצר(5).

ושראשו שקוט, היינו מלפניו, שראשו משופע מלפניו באלכסון(6).

וסקיפת היינו מאחוריו, שגובה ראשו חסר לאחוריו.

תנא: שקוט — מלפניו, וסקיפת — מאחוריו. ולשון "סקיפת" הוא כדאמרי **אינשי: שקיל פיסא, שהוא נראה כמי שנטלה ממנו חתיכה מאחוריו(7).**

תנא: עוד מומין: וצוארו שקוט, ושמוט.

שקוט, דחביא מחבא, שראשו מוטל בין כתיפיו ודומה כמי שראשו שמוט.

שמוט, דאריך ושמוט, דאריך צוארו ודק וכולט פרצופו הרבה לחוץ. [רבינו גרשום].

שנינו במשנה: **ובעלי חטרות, רבי יהודה**

והרמב"ם ביאת מקדש פ"ח ה"א גורס שקוע מי שבאמצע קדקדו שוקע למטה כמי שדחקו בידו.

7. ושקיפת הוא נוטריקון: שקיל — פיסא, תפא"ץ].

5. ורבנו גרשם כתב: שכולט הפדחת לחוץ, וכן ערפו מאחוריו, ולצדעיו שוה ראשו, ודומה לפטיש דהיינו מקבת שיוצא מלפניו ומאחוריו].

6. ויש מפרשים שאינו כולט כלל לפניו, רע"ב.